

Suomeen muuttaneiden osallisuus ja hyvinvointi tutkimustiedon valossa

Osana-hankkeen loppuseminaari 21.5.2021

Hannamaria Kuusio, tutkimuspäällikkö, FT

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

29.9.2020

Esityksen runko

- **Mitä osallisuus on – mitä osallisuus merkitsee sinulle?**
 - **Tuloksia osallisuudesta / osallistumisesta väestötutkimuksissa**
 - **Osallisuutta / osallistumista selittäviä tekijöitä – vahvuuksia ja haasteita Suomeen muuttaneilla**
 - **Lopuksi**
-
- **(FinMonik 2018-2019 –tutkimuksesta –menetelmät ja aineisto)**

Mitä osallisuus on

- Kuulumista kokonaisuuteen, jossa pystyy liittymään erilaisiin hyvinvoinnin lähteisiin ja elämän merkityksellisyyttä lisääviin vuorovaikutussuhteisiin:
 - aineelliset mahdollisuudet: riittävä toimeentulo, asuminen, koulutus, harrastustarvikkeet
 - aineettomat mahdollisuudet: luottamus, turva ja luovuus
 - näiden välissä: palvelut
- Oma kokemus osallisuudesta

[Lähde: Isola ym., 2017, Mitä osallisuus on? - Osallisuuden viitekehystä rakentamassa, Työpaperi 2017_033, THL](#)

Mitä osallisuus on?

- **Vaikuttamista** oman elämänsä kulkuun, mahdollisuuksiin, toimintoihin, palveluihin ja joihinkin yhteisiin asioihin.
- **Turvallisuuden kokemus** edellytyksenä täysipainoiseen osallistumiseen ja osallisuuteen?
 - Luottamus

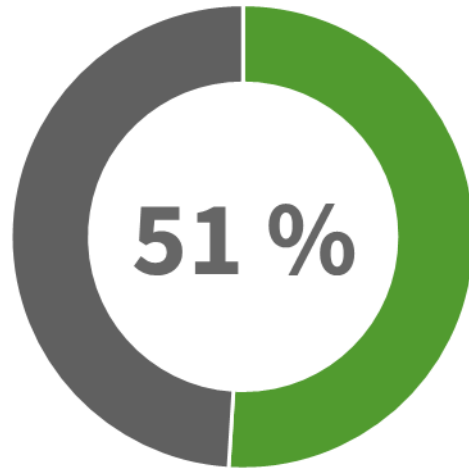
- **Mitä osallisuus merkitsee sinulle?**

TULOKSIA OSALLISUUDESTA / OSALLISTUMISESTA

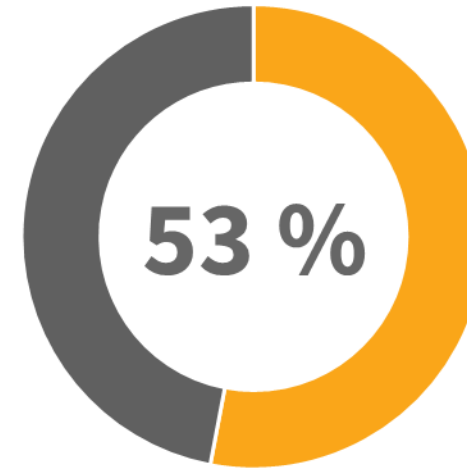
- **Kuulumisen kokemus**
- **Sosiaalinen osallistuminen**
- **Poliittinen osallistuminen**

Noin puolet Suomeen muuttaneista kokee kuuluvansa suomalaisiin ja asuinkuntaansa

Kokee kuuluvansa suomalaisiin

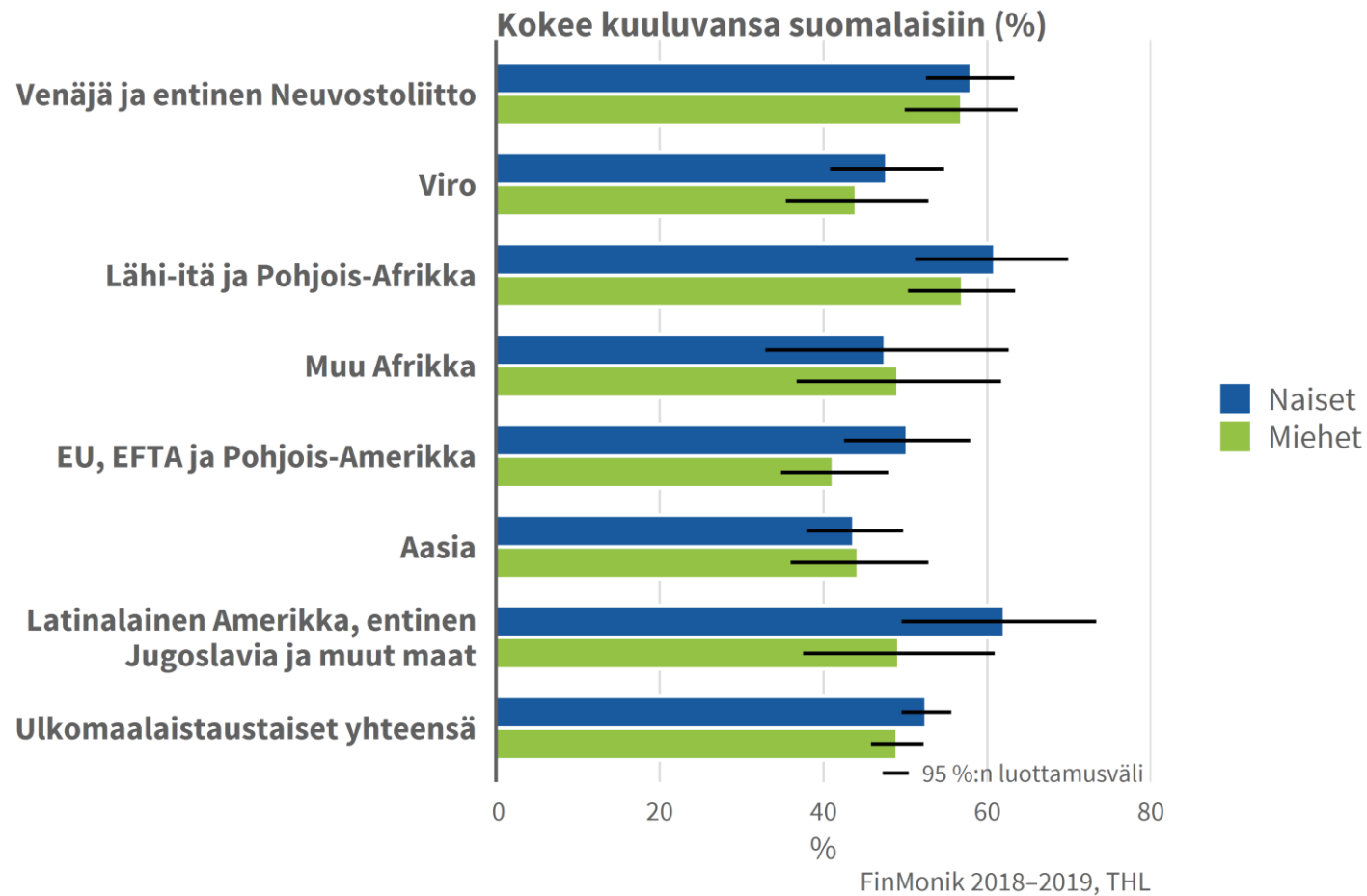

Kokee kuuluvansa asuinkuntaansa

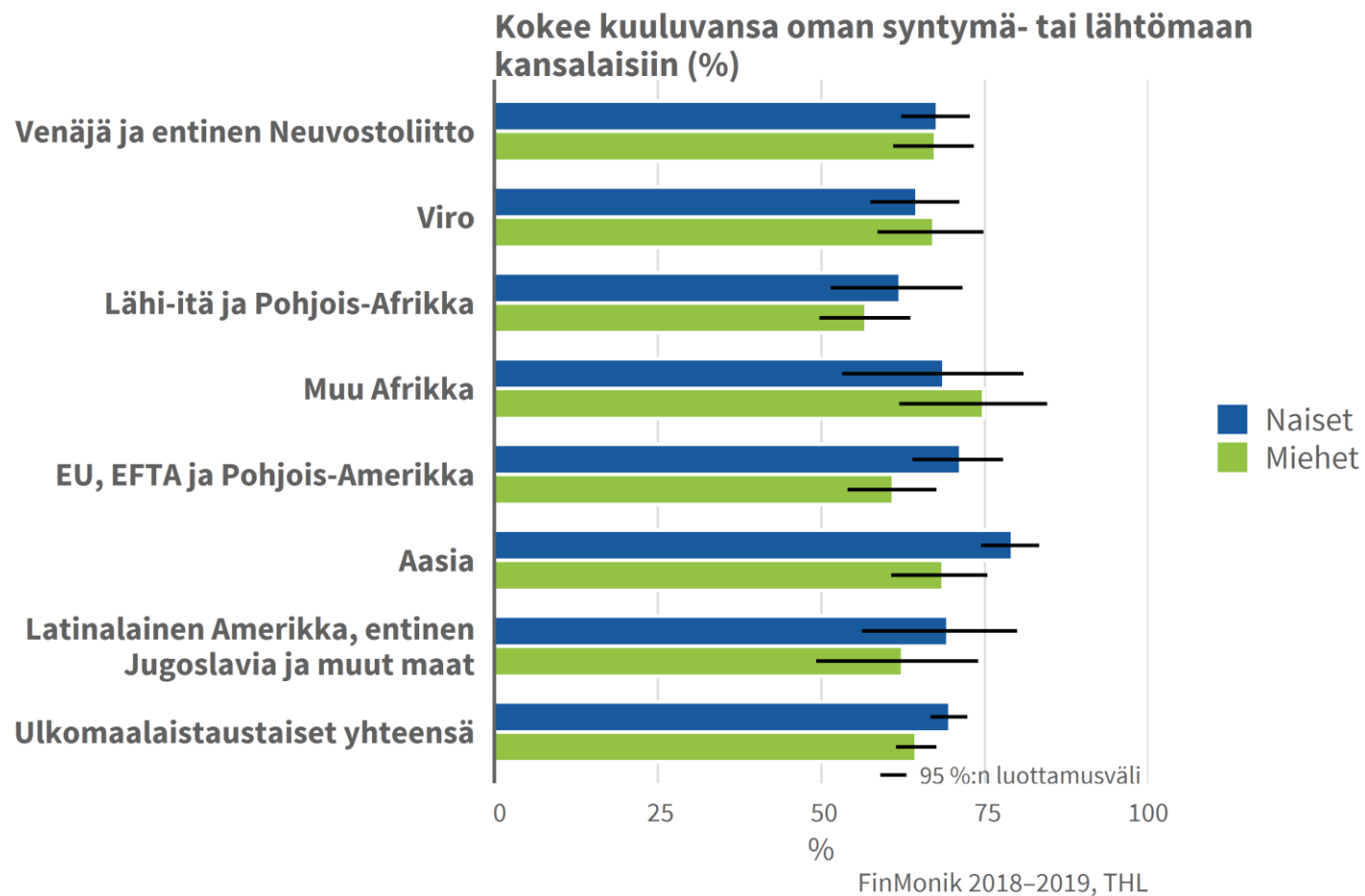

- Maakuntakohtaisia eroja:
 - Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa kuulumisen kokemus suomalaisiin selvästi useammin kuin koko maan keskiarvo; Keski-Suomessa osuus on 48 %.
 - Maakuntakohtaiset erot yllättävän suuria (48-64 %) asuinkuntaan kuulumisen kokemuksessa. Keski-Suomessa osuus on 57 %.

Kokee kuuluvansa suomalaisiin maaryhmittäin, %

Kokee kuuluvansa oman syntymä- tai lähtömaan kansalaisiin, %

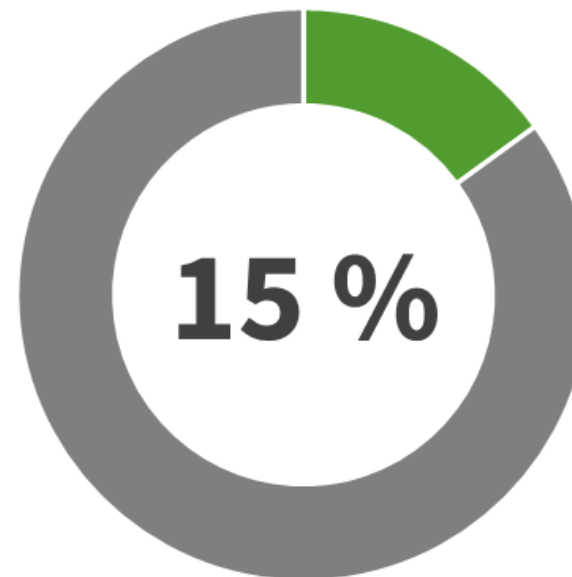
Kokee kuuluvansa suomalaisiin/asuinkuntaansa JA lähtömaan kansalaisiin:
44,2 %

Sosiaalinen osallisuus / osallistuminen

Suomeen muuttaneista 15 % osallistuu uskonnollisen tai hengellisen yhteisön toimintaan*

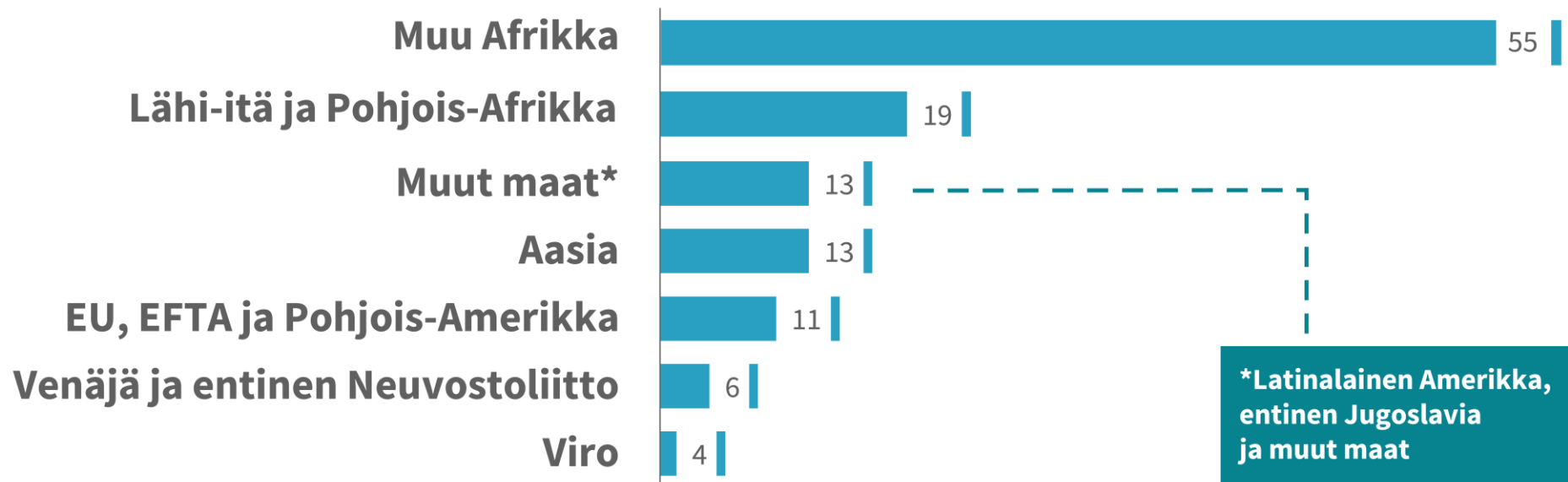
*Vähintään kerran kuukaudessa

- Maakuntakohtaisia eroja:
 - 7 % (Kymenlaakso) – 22 % (Pohjanmaa)
 - Keski-Suomi 12 %

Erityisesti Afrikan maista (pl. Pohjois-Afrikka) muuttaneet osallistuvat uskonnollisten yhteisöjen toimintaan

Osallistuu uskonnollisen tai hengellisen yhteisön toimintaan kuukausittain, %

Liikunta- tai urheiluryhmän toimintaan osallistuu viikoittain joka neljäs

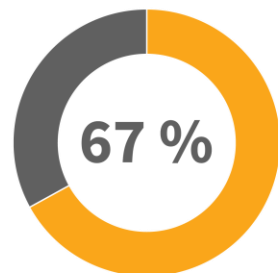
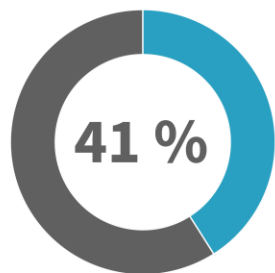
- **Liikunta- tai urheiluryhmän** toimintaan osallistuu viikoittain 23 %
 - Ei eroja maakuntien välillä
- **Oman kieli- tai kulttuuritaustan** toimintaan osallistuu kuukausittain 16 %
 - Kymenlaaksossa 9 % ja Uusimaalla 18 %
 - Keski-Suomessa 17 %
- Noin joka viides (17,7 %) **ei ole osallistunut minkään järjestön, seuran tai ryhmän** toimintaan 12 viime kuukauden aikana

Poliittinen osallistuminen

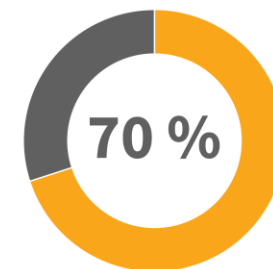
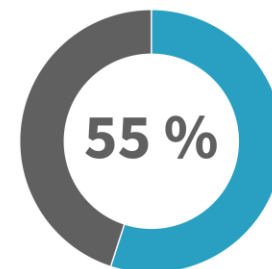
Suomeen muuttaneet äänestävät harvemmin verrattuna koko väestöön

- Ei merkitseviä maakuntakohtaisia eroja

Eduskuntavaalit 2015

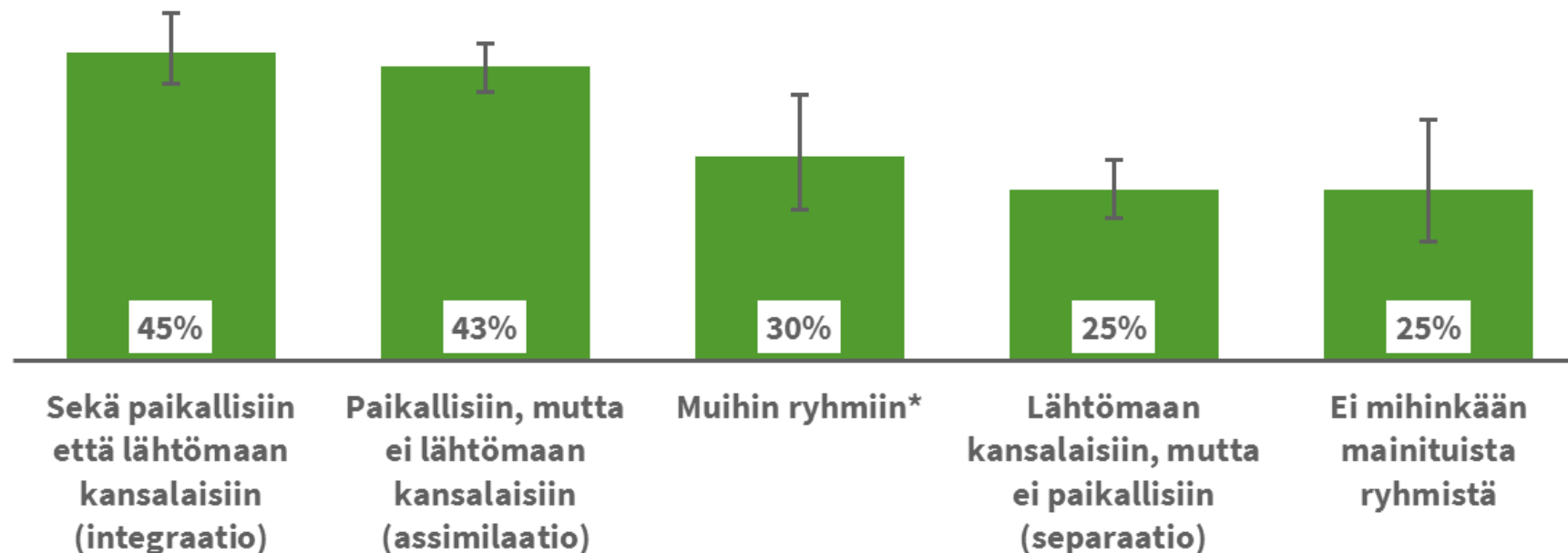
Presidentinvaalit 2018

- Suomeen muuttaneet
- Koko väestö

Kokemus kuulumisesta Suomalaisiin ja / tai asuinkuntaan nostaa äänestämisen todennäköisyyttä

Kuntavaaleissa äänestäneiden osuus kuulumisen kokemuksen mukaan, vakioitu iällä ja sukupuolella

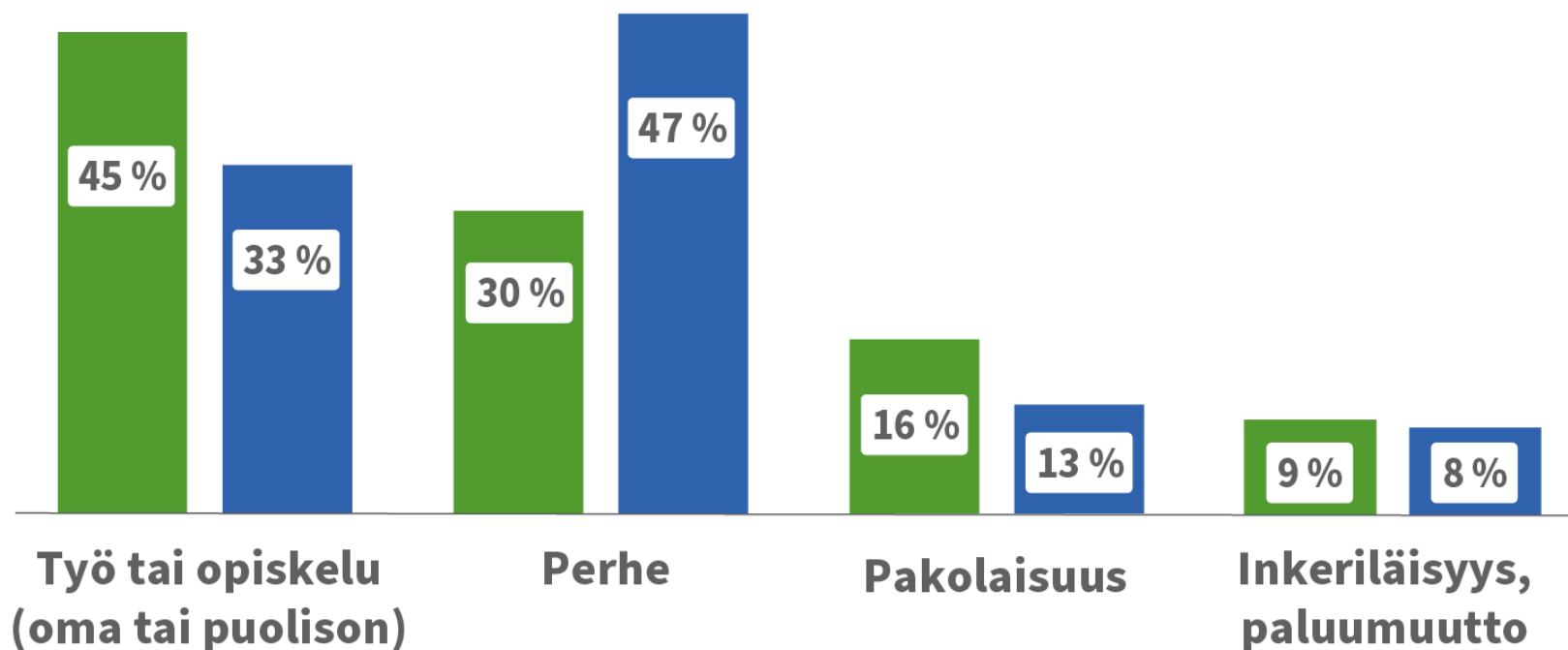

Julkaisematon tieto:
Anna Seppänen

*eurooppalaisiin, "maailmankansalaisiin", poliittiseen, ideologiseen, uskonnolliseen tai ammatilliseen ryhmään

Valikoituja osallisuutta selittäviä tekijöitä

Maahanmuuton syyt sukupuolittain, %

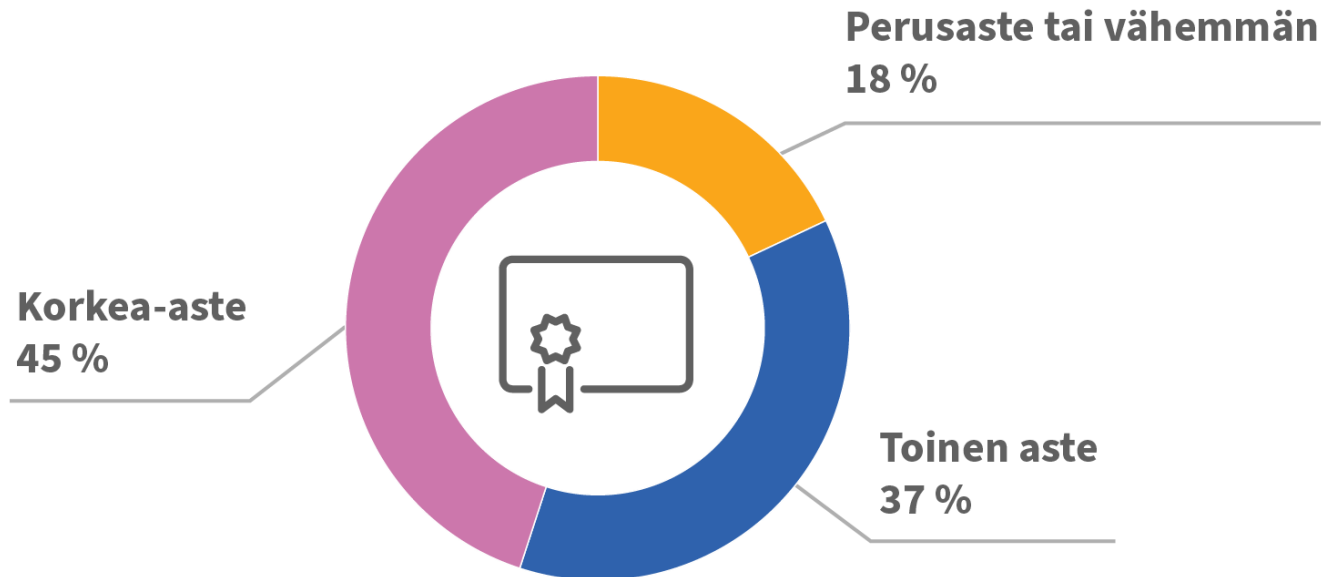

* Juridinen sukupuoli,
lähde: Väestörekisteri

■ Miehet
■ Naiset

Suomeen muuttaneiden itseraportoitu korkein koulutusaste naisilla ja miehillä, %

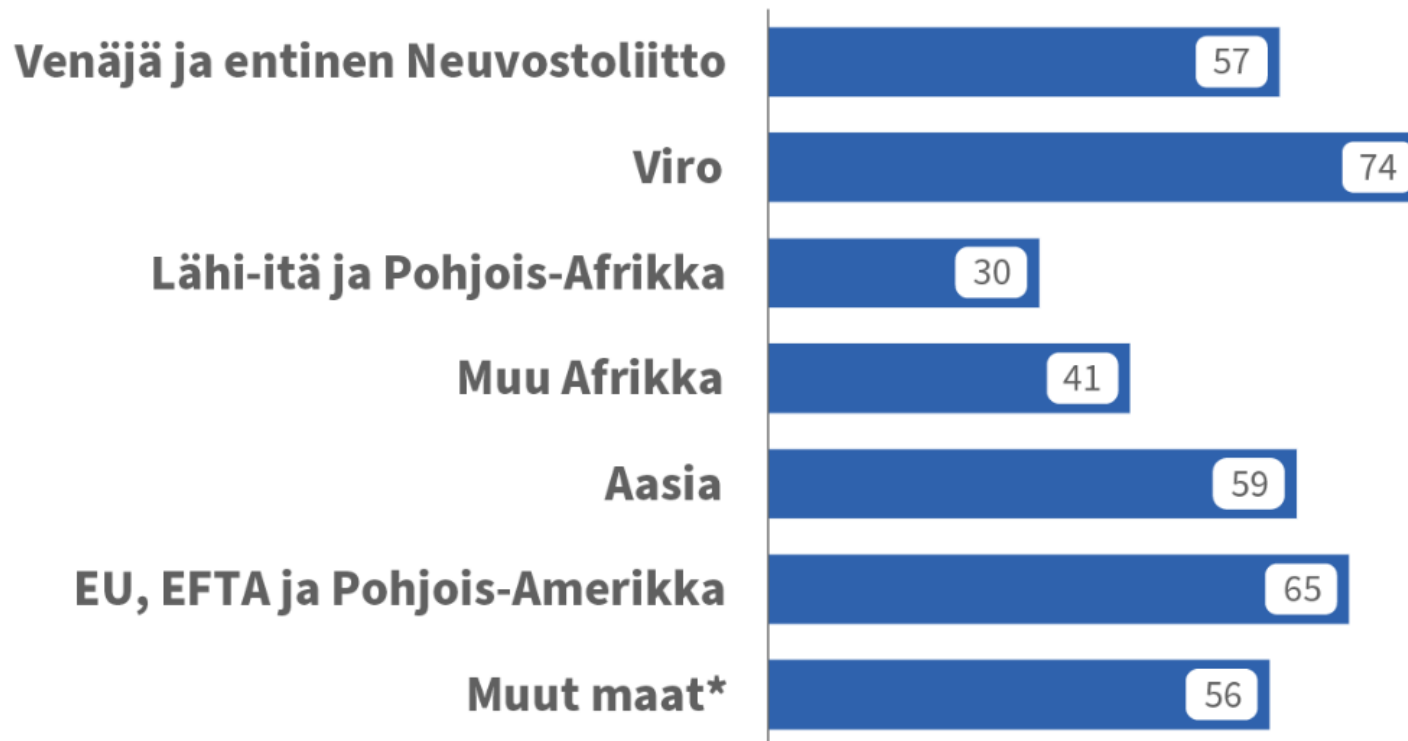
Naisilla:

Miehillä:

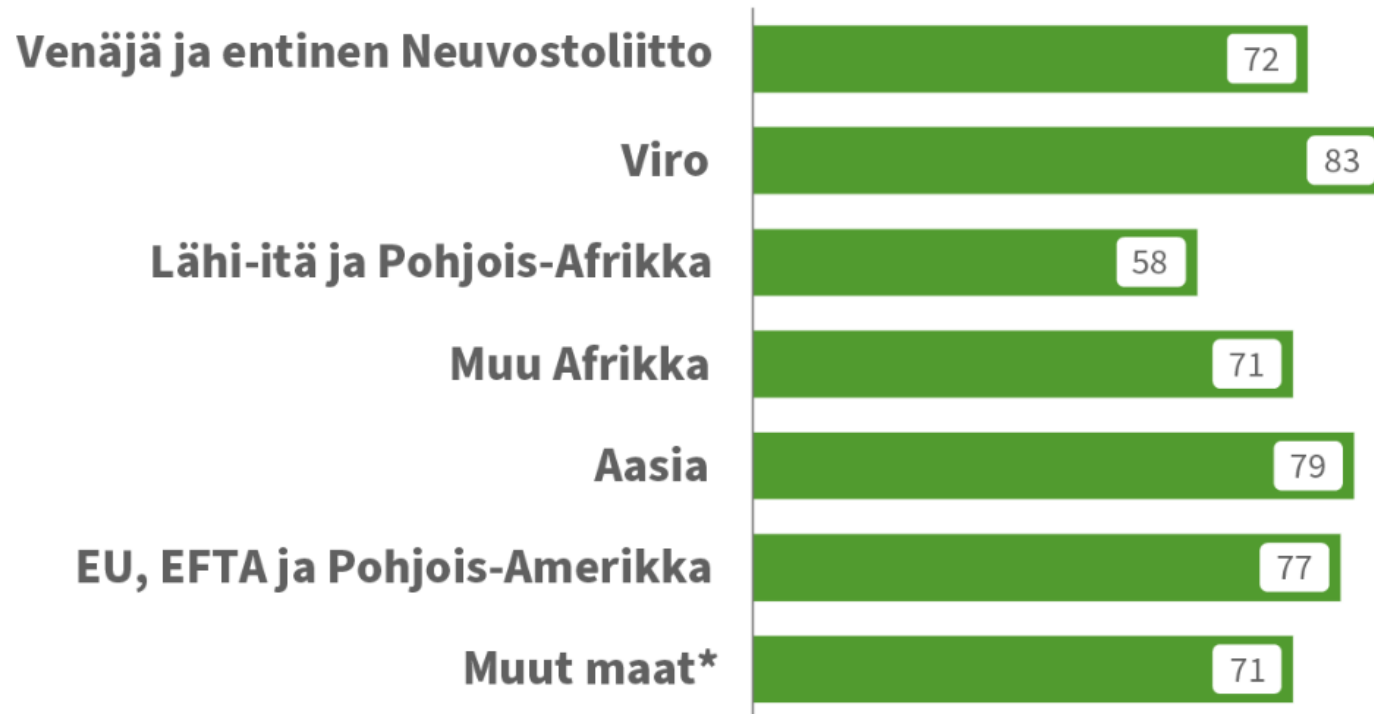
Korkea-aste 41 %
Toinen aste 37 %
Peruste tai vähemmän 22 %

Työssäkäyvien osuus Suomeen muuttaneilla naisilla maaryhmittäin, %

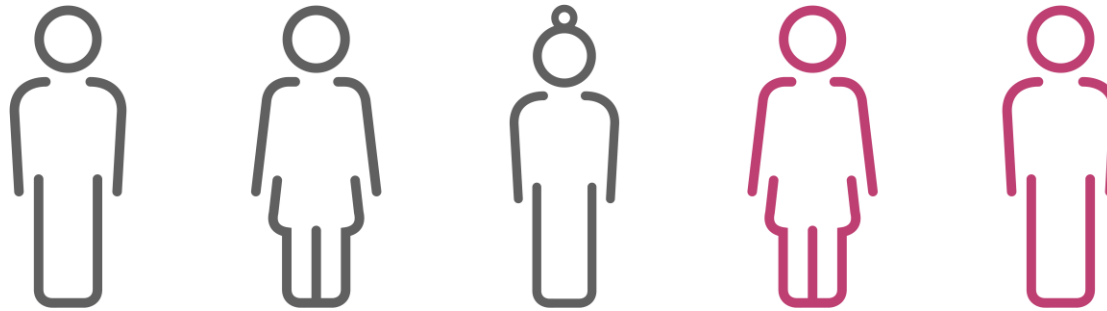
*Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Työssäkäyvien osuus Suomeen muuttaneilla miehillä maaryhmittäin, %

*Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Kaksi viidestä Suomeen muuttaneesta koki syrjintää edeltävän vuoden aikana

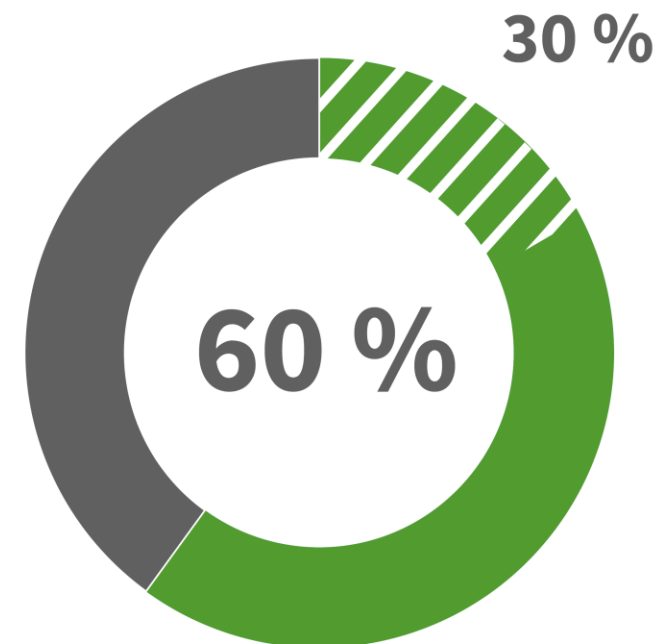

- 40 % raportoi kokeneensa syrjintää – nimittelyä, kielteisiä eleitä, ryhmän ulkopuolelle jättämistä
- Ei eroja maakuntien välillä

Syrjintäkokemukset erityisen yleisiä Afrikan maista (pl. Pohjois-Afrikka) muuttaneilla

60 % Muu Afrikka -ryhmän miehistä raportoi kokeneensa syrjintää tutkimusta edeltäneen vuoden aikana*.

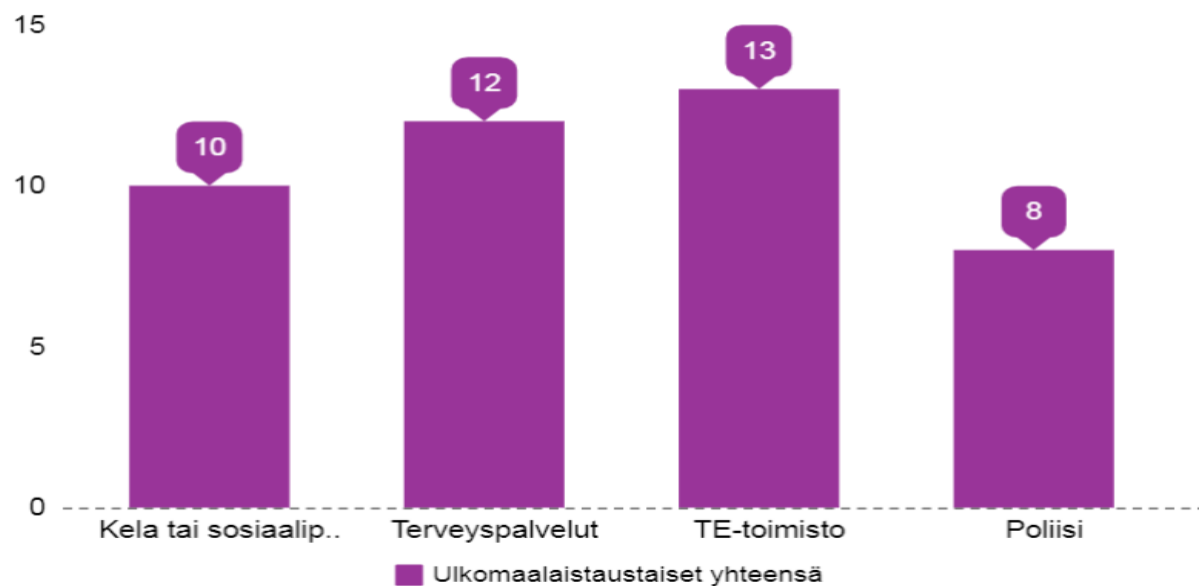
Syrjintää kokeneista **30 %** koki syrjintää viikottain.

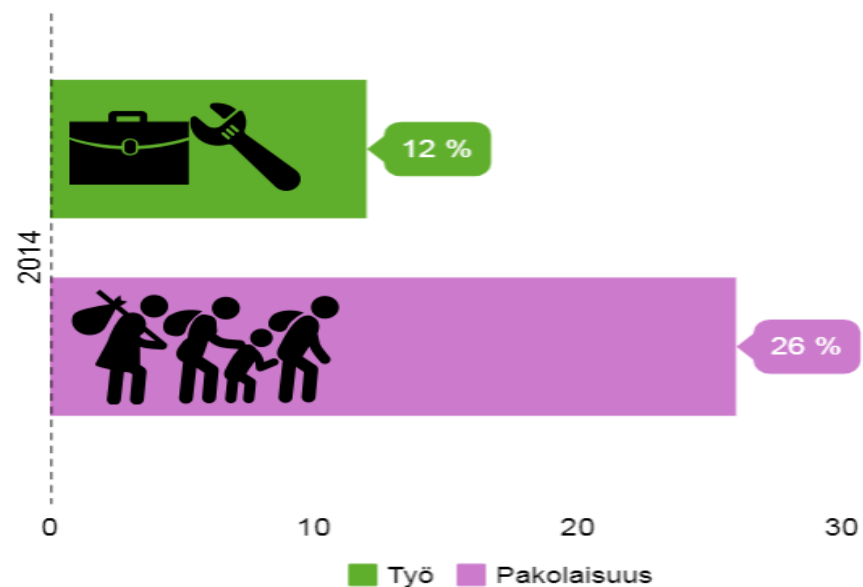
*Sisältää kokemukset nimittelystä, kielteisistä eleistä sekä huomiotta tai ryhmän ulkopuolelle jättämisestä

Ulkomaalaistaustaiset kohtaavat epäoikeudenmukaisuutta palveluissa

Syrjintää viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana kohdanneiden osuus (%)

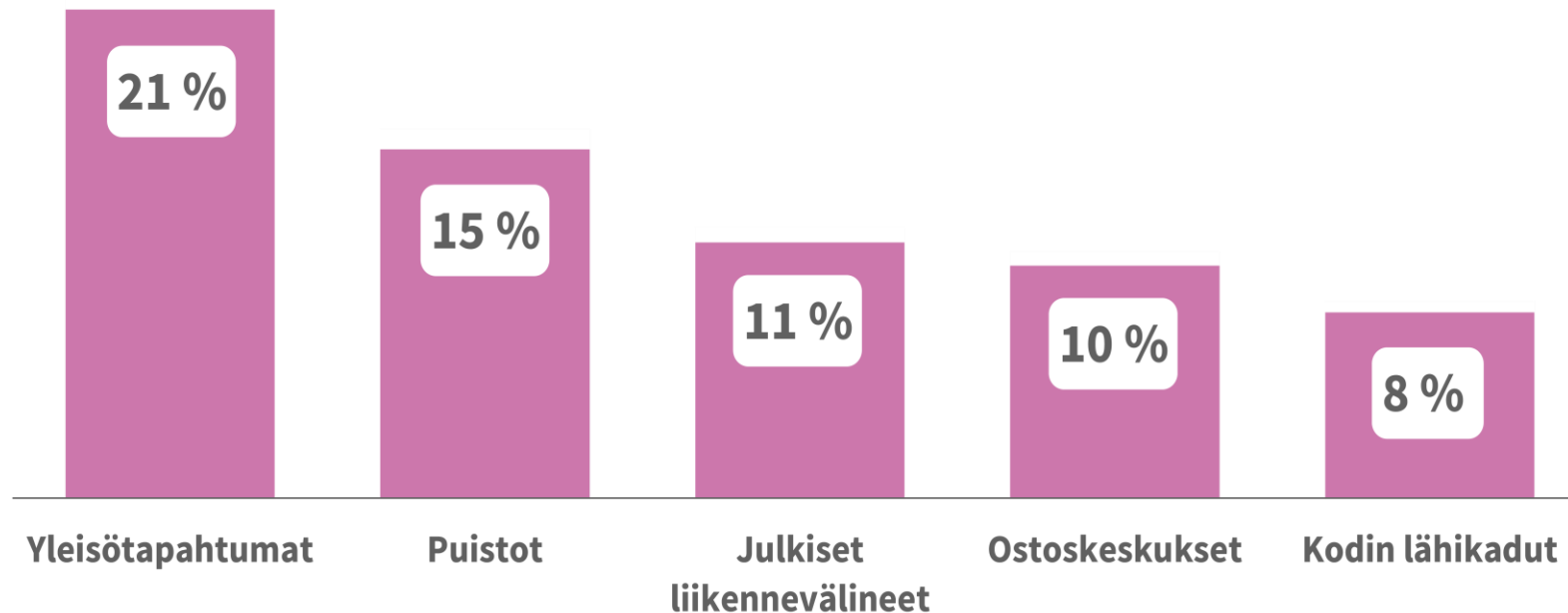
Maahanmuuton syy on yhteydessä epäoikeudenmukaisen palvelun kokemiseen

tiedot UTH 2014 -tutkimuksesta

Erityisesti yleisötapahtumat koetaan turvattomiksi

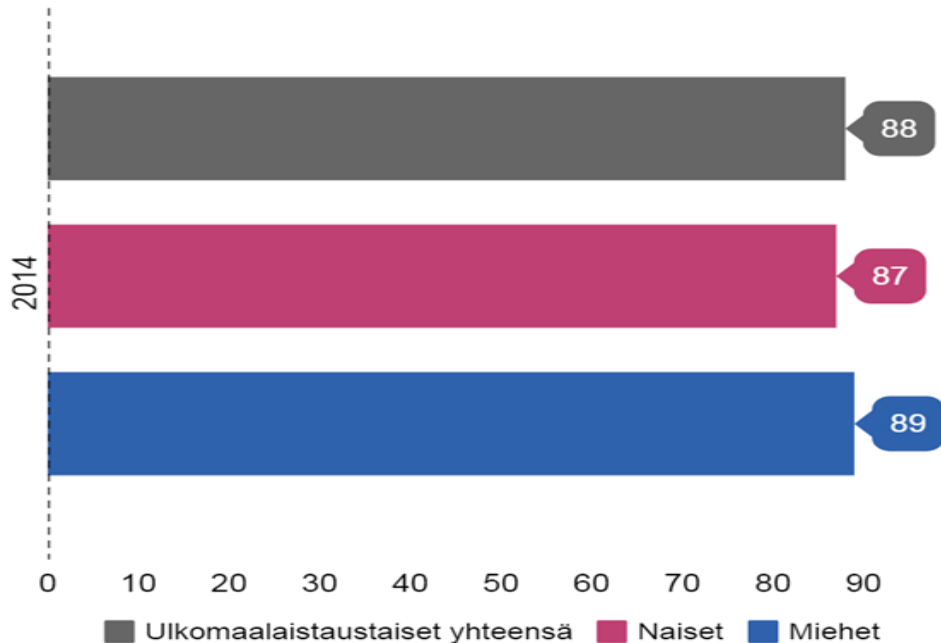
Kokee turvattomaksi, osuus Suomeen muuttaneista

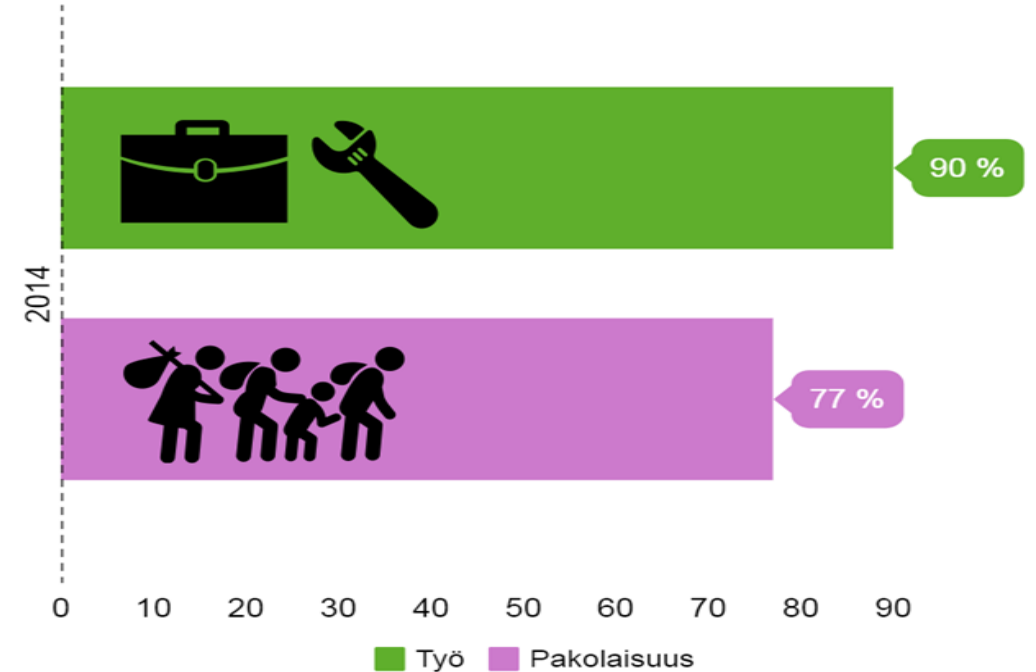

Joka viidennellä pakolaistaustaisella ei ole yhtään suomalaista ystävää

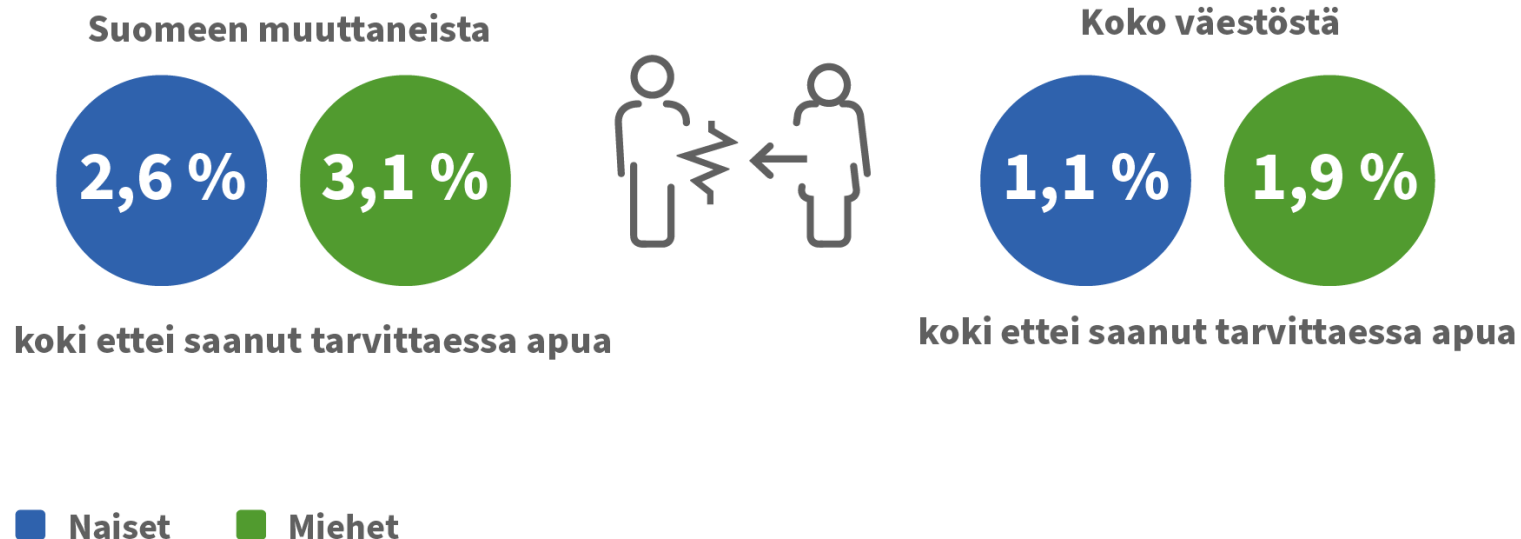
Vähintään yhden suomalaisen ystävän ilmoittaneiden osuus (%)

Maahanmuuton syy on yhteydessä suomalaisten ystävien määrään

Vain harva jää ilman läheisapua; miehet useammin kuin naiset

Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka -ryhmässä eniten ihmisiä, jotka jäävät läheisavun ulkopuolelle

Suurin osa pitää yhteyttä ystäviin tai sukulaisiin viikoittain, naiset miehiä useammin

Ei suurta vaihtelua maaryhmien välillä

Lopuksi

- Osallisuus vrt. osattomuus on vaikea käsite ja vaikea mitata
- Taustalla vaikuttaa monet, usein risteävät tekijät; osallisuus on myös kokemus
- *Tutkimustiedon valossa ei i voi tehdä suoria johtopäätöksiä osallisuudesta tai osattomuudesta väestötasolla*
- Väestötasolla voidaan tunnistaa osattomuuteen vaikuttavia riskitekijöitä; myös osallistumista voidaan mitata
- Tutkimustiedolla havaitaan, että osattomuuden riskitekijöitä usein kasaantuu Lähi-idästä ja Pohjois-Afrikasta muuttaneille
 - Taustalla usein myös sosioekonomiset tekijät
 - Ryhmien sisällä muistettava myös yksilölliset erot!
- Myös maakuntien välillä havaitaan eroja

Lisää tietoa saatavana esimerkiksi:

Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus (FinMonik)

Etusivu Tulosraportti Ohjeet

FinMonik 2018-2019 -tutkimuksen tuloksia

Taustatiedot Osallisuus ja elämänlaatu Turvallisuus Toiminta- ja työkyky Terveys Elintavat Palvelut

Taustatiedot

Maahanmuuttosyy					
Työn, opiskelun tai puolison työn tai opiskelun takia Suomeen tulleet (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Perheystistä Suomeen tulneiden osuus (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Pakolaisena Suomeen tulneiden osuus (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Inkeriläisenä tai Suomen sukuisena paluumuuttajana Suomeen tulneiden osuus (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Kielitaito					
Niiden osuus, jotka eivät osaa lainkaan suomea tai ruotsia (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Niiden osuus, jotka osaavat suomea tai ruotsia erinomaisesti tai kohtalaisesti (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Niiden osuus, jotka osaavat vähintään kolmea eri kieltä (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot

Osallisuus ja elämänlaatu

Sosiaaliset suhteet					
Kotitalouden ulkopuolisiin ystäviin ja sukulaisiin yhteyttä pitävien osuus (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Vähintään yhden Suomessa asuvan ystävän ilmoittaneiden osuus (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Itsensä yksinäiseksi kokevien osuus (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Niiden osuus, jotka eivät saa apua läheisiltään tarvittaessa (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Sosiaalinen osallistuminen					
Liikunta- tai urheiluryhmään tai järjestöön vähintään viikoittain osallistuneet (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Oman kieli- tai kulttuuritaustan toimintaan vähintään kuukausittain osallistuneiden osuus (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot
Uskonnolliseen tai hengelliseen yhteisöön vähintään kuukausittain osallistuneiden osuus (%)	Atlas	Pylväskuvat	Taulukko	Excel	Lisätiedot

<https://www.julkari.fi/handle/10024/139210> (THL-raportti)

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162005> (TEM-katsaus)

<http://www.terveytemme.fi/finmonik/> (Terveystemme.fi -sivustot)

KIITOS!

TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO

Euroopan unionin tuella

JOINT ACTION
HEALTH EQUITY EUROPE

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kotouttaminen.fi
Integration.fi

finmonik@thl.fi
#finmonik

Ulkomailla syntyneiden hyvinvointitutkimus

FinMonik 2018–2019

Väestötutkimus ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten terveydestä ja hyvinvoinnista

Kysely + puhelinhaastattelut + rekisteriaineistot

18 maakuntaa + kuusi kaupunkia:

Espoo, Helsinki, Oulu, Tampere, Turku, Vantaa

n = 12 877, osallistumisaktiivisuus 53 %